

2019

Årsmelding

Læring

Næring til nye muligheter

e lokalsamfunn

Inkludering

Næring til et levende lokalsamfunn

Innhold

<u>Innledning</u>	3	
<u>Interesse- og kompetansepolitikk</u>	4	
<u>Vofo utad</u>	6	
<u>Arendalsuka 2019</u>	7	
<u>Læring med Vofo</u>	8	<u>Konferanser og møter</u> 12
<u>Reisestipend</u>	8	<u>Forvaltning og samarbeid</u> 14
<u>Feiring av læringen</u>	9	<u>Resultatregnskap</u> 16
<u>Fellestjenester for studieforbundene</u>	10	<u>Balanse</u> 17
<u>Prosjekter</u>	11	<u>Regional virksomhet</u> 18
		<u>Styret i Vofo</u> 20
		<u>Ansatte i 2019</u> 21
		<u>Framtidsutsikter</u> 23
		<u>Studieforbund med medlemmer</u> 24

vofo.no

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) er studieforbundenes interesseorganisasjon.

Vårt hovedmål er å styrke studieforbundenes rammevilkår i arbeidet med å gi voksne læringsmuligheter.

INNLEDNING

«Studieforbundene er en skjult juvel»

«**Studieforbundene er en skjult juvel**» sa Anna Hagen Tønder under føranseringen av Fafo-rapporten «Studieforbundene som læringskatalysatorer». Prosjektet inkluderte en omfattende undersøkelse om studieforbundenes rolle i voksenopplæringen, og hvilket utbytte deltakerne har av kursene. Rapporten bekrefter studieforbundenes viktige rolle og bidrag til kompetansepolitikken som tilbydere av en læringsarena der deltakerne finner læringsmotivasjon, opplever mestring og får et godt faglig utbytte. Rapporten viser at studieforbundene er lite synlige i utdanningsbildet, og at det er et stort potensial i å gjøre denne skjulte juvelen synligere.

2019 var et hektisk år for Vofo. Regjeringen satte i gang mange omfattende prosesser i arbeidet med ny kompetansereform. Forslag om regionalisering, deling av studieforbundene, endringer i voksenopplæringsloven og budsjettkutt til studieforbundene i statsbudsjettet preget arbeidet vårt.

Ekspertutvalget som vurderte nye oppgaver til fylkeskommunene, foreslo i 2018 at tilskuddet til studieforbund burde overføres til fylkeskommunen. Vi samarbeidet med

studieforbundene og alliansepartnere for å beholde tilskuddordningen på nasjonalt nivå. Det var derfor en viktig seier da kommuneproposisjonen 2020 konkluderte med at regjeringen forkastet forslaget om å regionalisere forvaltning av tilskuddsordningen til studieforbundene.

Andre halvår av 2019 ble preget av statsbudsjettet, forslaget om deling av studieforbundene og forslaget til endringer i voksenopplæringsloven. Statsbudsjettet som ble lagt fram 7. oktober hadde igjen kuttforslag i tilskuddet til studieforbundene. Voksenopplæringsforbundet mobiliserte og brukte mye krefter på å få regjeringspartiene til å reversere kuttforslaget. Studieforbund, organisasjoner, politikere og enkeltpersoner ble viktige og var avgjørende for at vi lyktes med å stoppe forslaget og få tilskuddet tilbake på 2019-nivå.

I september ble det endelig avklart hvilken retning regjeringen ønsker for studieforbundenes framtid. I høringsnotatet «Forslag til endringer i voksenopplæringsloven og friskoleloven» ble deling av studieforbundene mellom Kunnskapsdepartementet

og Kulturdepartementet og endringer i Voksenopplæringsloven med forskrifter konkretisert. Vofo gjennomførte flere innspillmøter og hadde god dialog og samhandling med studieforbundene i høringsprosessen. Resultatet ble et høringsvar som er godt forankret i studieforbundene, samt flere forslag som vi mener vil styrke voksenopplæringsloven og forskriftene. Takket være godt samarbeid og studieforbundenes innsats er vi godt rustet til å møte framtiden.

Delingen og endringer i voksenopplæringsloven vil by på utfordringer, men også muligheter. Vi må jobbe videre med å vise fram den skjulte juvelen.

Takk til alle samarbeidspartnere, studieforbund og regioner for godt samarbeid og støtte i viktige saker for studieforbundene!

Hege Irene Fossum, styreleder

Rune Foshaug, generalsekretær

Interesse- og KOMPETANSEPOLITIKK

Voksenopplæringsforbundet har i perioden gjennomført flere møter og gitt innspill til departementer, direktorat, stortingsrepresentanter, politiske partier og alliansepartnere. Det følgende interessepolitiske arbeidet har gitt gode resultater og vi jobber fortsatt med flere av forslagene.

Frivillighetsmeldingen

Frivillighetsmeldingen ble lagt fram 7. desember 2018 og ble behandlet i Stortinget 16. mai 2019. Voksenopplæringsforbundet deltok på høring i familie- og kulturkomiteen der vi la vekt på opplæringsens betydning for en velfungerende frivillighet og et sterkt sivilsamfunn.

vofo.no/om-vofo/nyheter/stoerre-vekt-paa-laering

Regionalisering

Regjeringen utredet forslaget fra Hagen-utvalget om at tilskuddsordningen til studieforbund burde overføres til fylkeskommunene. Vi jobbet bredt og intensivt for å beholde forvaltning av ordningen på nasjonalt nivå. Det var en viktig seier da regjeringen besluttet å ikke regionalisere forvaltning av tilskuddsordningen.

vofo.no/om-vofo/nyheter/seier-til-studieforbundene

Endringer i voksenopplæringsloven med forskrift

Kunnskapsdepartementet sendte 27. september ut forslag til endringer i voksenopplæringsloven og friskoleloven med forskrifter. I løpet av prosessen fram til forslaget forelå, hadde vi dialog med samtlige stortingspartier og Kunnskapsdepartementet.

I arbeidet med høringssvaret gjennomførte vi flere innspillsmøter med studieforbundene. Resultatet ble et høringssvar som er godt forankret i studieforbundene med flere forslag som vil styrke Voksenopplæringsloven og forskriftene.

vofo.no/om-vofo/nyheter/hoering-forslag-til-endringer-i-voksenopplaeringsloven-og-friskoleloven-med-forskrifter

Statsbudsjettet

Regjeringen la 8. oktober fram et forslag til statsbudsjett som reduserte tilskuddet til studieforbund med 10 millioner kroner. Vi var raskt ute og påpekte konkrete konsekvenser av budsjettkutt og at det sammenfalt i tid med forslaget om store endringer i studieforbundenes rammevilkår. Studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner reagerte sterkt på budsjettforslaget.

Vofo deltok på høring i utdannings- og forskningskomiteen og i familie- og kulturkomiteen for å påpeke de negative konsekvensene ved budsjettkuttet. Vi gjennomførte en serie møter med politikere og mobiliserte alliansepartnere. Resultatet ble at regjeringspartiene valgte å reversere kuttet i stortingsbehandlingen av statsbudsjettet for 2020.

vofo.no/om-vofo/nyheter/forslaget-til-kutt-for-studieforbund-reversert

Vofos veiledningstjeneste

Studieforbund, regioner og medlemsorganisasjoner bruker Vofo som veileder, drøftingspartner og talerør i saker som omhandler politiske prosesser, tolkning av lov- og regelverk og andre saker fra forvaltning og myndigheter som trenger avklaring. I 2019 gjaldt dette særlig praksisendring i overgang for medlemsorganisasjoner mellom studieforbund, og bistand i forbindelse med tilsyn fra Kompetanse Norge.

**87% mener kursene fører til
økt læringslyst og mer læring**

– Fafo 2019

^ Klar for interpellasjonsdebatt på Stortinget. Fv. Stian Juell Sandvik (Vofo),
^ Åse Fjogstad (K-Stud), Vofos styreleder Hege Irene Fossum (K-Stud),
Stig-André Lippert (K-Stud), Cecilie Hänninen og Mats Grimsgaard (Vofo).

^ Engasjert debatt i innspillsmøter om regjeringens forslag
til ny voksenopplæringslov.

^ Lokalpolitiker Tor Inge Martinsen holdt innlegg om erfaringer fra
politisk påvirkningsarbeid for regionsamlingen på Hamar.

20.12.2019

Forslag til endringer i voksenopplæringsloven
og friskoleloven med forskrift

14.11.2019

Ny integreringslov og endringer i statsborgerloven

15.10.2019

Høringsnotat: Statsbudsjettet, familie-
og kulturkomiteen

09.10.2019

Høringsnotat: Statsbudsjettet, utdanning-
og forskningskomiteen

12.09.2019

NOU 2019:12 Lærekraftig utvikling

30.08.2019

NOU 2018:13 Voksne i grunnskole-
og videregående opplæring

05.07.2019

Innspill til kompetansereformen

07.06.2019

Fagskoleforskriften

05.03.2019

Forslag til endring i arbeidsmarkedstiltak

12.03.2019

Innspill til regjeringens ekspertutvalg
for etter- og videreutdanning

06.02.2019

Høringsnotat: Frivillighetsmeldingen

VOFO UTAD

Studieforbundene bygger bro mellom kompetansepolitikken og samfunnspolitikken. Vi representerer et sterkt, ubyråkratisk og enkelt tilgjengelig system for læring der folk bor, når de trenger det.

Vofos kommunikasjonsarbeid foregår i samarbeid med regioner og studieforbund. Våre primære kanaler er egne nettsider, sosiale medier, nyhetsbrev og møteplasser.

Kommunikasjonskonseptet som ble utviklet i 2018 ga oss et samlende budskap som vi søkte å spre gjennom året. I mai var vi medarrangør da Ski bibliotek åpnet sitt frøbibliotek. Vofo-regioner, studieforbund og hagelag over det ganske land har mottatt og sådd Vofo-frø fra de ni ulike frøposene vi produserte som symbol og budskapsbærere for konseptet:

Vofo – Næring til et levende lokalsamfunn. Gjennom opplæring og utvikling sprer vi muligheter og kunnskap over hele landet og får lokalsamfunn til å spire og gro.

Fafo-prosjektet vårt kulminerte da rapporten «Studieforbundene som læringskatalysator» ble forlansert under Arendalsuka og presentert med paneldebatt på et frokostmøte hos Fafo i september. Omkring 6 000 kursdeltakere og instruktører svarte på undersøkelsen. For mange deltakere med kort formell utdanning er kursene et nytt og positivt møte med en teoretisk læringsarena. Rapporten underbygget våre budskap og ga relevante og gode eksempler på betydningen av læringsarenaen under studieforbundene. En liten brosjyre med utdrag er benyttet i kommunikasjon med myndigheter og politikere regionalt og nasjonalt.

Mediedekningen gjennom året viser at utspill knyttet til læringspriser, feiring av

Ull på norsk i Lørdagsrevyen.

frivilligheten og statsbudsjett får spalteplass. Utover dette erfarer vi at artikler og reportasjer på vofo.no fungerer som kilde for media. Et godt eksempel er innslaget i Lørdagsrevyen om Kompetansepluss frivillighet fra NRK Innlandet (31.12).

tv.nrk.no/serie/dagsrevyen/201903/NNFA02030919/auspiller

Som resultat av prosjektet «Inkluderende kurs» ble det avholdt ni seminarer i regionene der lag og foreninger ble invitert til diskusjon om hvordan man får flere og ulike grupper med på kurs. Arrangementene foregikk i samarbeid med Vofo sentralt og regionalt, og med bistand og levende eksempler fra lokale organisasjoner. Flere verktøy fra prosjektet ble presentert og brukt i møtene. Evalueringene viste at del-

takerne opplevde samlingene som både viktige, nyttige og inspirerende.

inkluderendekurs.no

Vi tok imot flere delegasjoner fra land som ser til Norge for å lære om hvordan man kan utvikle politikk og strukturer for voksnes læring i egne land. To tallrike grupper med politisk og administrativ utdanningsledelse fra ulike regioner i Sør-Korea var blant besøkende. De satser betydelig på vårt felt blant annet på grunn av sterk vekst i den eldre befolkningen.

Omfattende kompetansepolitiske prosesser i regjeringen satte sitt preg på kommunikasjonsarbeidet for oss og våre allierte. Det interessepolitiske arbeidet har gitt mange gode anledninger til å fremme våre standpunkter i innlegg, høringsvar og digitale medier gjennom året.

Fra demokratidebatt og prelansering av forskningsprosjektet på Fafo-båten under Arendalsuka.

ARENDALSUKA 2019

Vofos engasjement under Arendalsuka foregikk i bredt samarbeid om tre debattarrangementer. Vi inviterte til demokratidebatt med Frivillighet Norge og LNU, til debatt om lærekraftig utvikling med Virke og til forlansering av Vofos forskningsprosjekt på Fafo-båten.

Hvem skal bygge lærekraften?

Med den ferske Markussen-rapporten som bakteppe inviterte vi sammen med Virke til debatt om lærekraftig utvikling – *Hvordan skal vi organisere en lærekraftig utvikling?*

Regjeringen har startet arbeidet med en omfattende reform for livslang læring. Flere må stå lenger i jobb. Endringer i arbeidslivet krever faglig påfyll raskere enn før. Vi må lære hele livet. Men *hvordan snur vi dagens system fra å lære først og jobbe etterpå til et system der vi lærer hele livet og jobber underveis?*

I panelet: Ivar Horneland Kristensen, Administrerende direktør Virke, Peggy Hessen Følsvik, Nestleder LO, Geir Barvik, generalsekretær Folkeuniversitetet, Arne H. Krumsvik, rektor Høyskolen Kristiania, Bente Morken Hjelle, butikksjef Norli Arendal, John Thomasgaard, administrerende direktør Norli. Ordstyrere: Tormod Skjerve og Gro Holstad.

Demokratidebatt

I et valgår tok vi fatt i demokratiets posisjon i dagens Norge og inviterte til debatt om frivillighetens rolle og ansvar som demokratibyggere. Spørsmål som ble tatt opp var: *Demokrati og samfunnsengasjement – er fremtiden så dystert som*

statistikken antyder? Ungdom klimastreiker, nye partier bygges på særinteresser, media spiller konfliktlinjene og valgdeltakelsen synker.

I samarbeid med Frivillighet Norge og LNU kjørte vi paneldebatt med kulturminister Trine Skei Grande, NHOs direktør for samfunnskontakt Gjermund Løyning, politisk redaktør i Aftenposten Trine Eilertsen, entreprenør og tidligere leder i Røde Kors Ungdom Mawra Mahmood og styreleder i LNU Rode Margrete Hegstad. Politisk rådgiver Guri Idsø Viken i Frivillighet Norge styrte ordet.

Fafo-
rapport

Føransering av Fafo-rapport om studieforbundene

I 2018 deltok Fafo-forsker Niri Talberg på en rekke kurs og gjennomførte en større spørreundersøkelse rettet til deltakere og instruktører på kurs gjennom studieforbundene. Arbeidet ble presentert i forskningsrapporten «*Studieforbundene som læringskatalysator*» som ble forlansert på Fafo-båten.

LÆRING MED VOFO

Vofo Læring og kompetanse er vår arena for læring og kompetanseutvikling for studieforbund, frivillige og ideelle organisasjoner og andre som arbeider med voksnes læring.

Under dette programmet tilbyr vi seminarer, konferanser og møter om aktuelle emner, etter ønsker og behov fra våre brukere.

Seminarene skal bygge kompetanse, være møteplasser, skape nye nettverk og videre samarbeid om temaene som tas opp. Vofo læring og kompetanse skal motivere og inspirere deltakerne i deres arbeid med å utvikle interessen for voksnes læring, og bidra til kvalitet i læringen i frivillig og ideell sektor.

I 2019 arrangerte vi følgende seminarer med til sammen rundt 100 deltakere:

- Kommunikasjon – lær å lage video
- Frivillige organisasjoner som arbeidsgivere
- Voksenpedagogikk
 - Engasjerende kursdesign
 - Samarbeidslæring
- Lobbyarbeid – grunnkurs

Vi fikk støtte fra Nordisk nettverk for voksnes læring – NVL til kurset «Voksenpedagogikk – Engasjerende kursdesign» slik at dette kurset var gratis for deltakerne.

Kurset «Samarbeidslæring» var et samarbeid med Bro AOF, og kurset «Frivillige

organisasjoner som arbeidsgivere» var et samarbeid med Studieforbundet AKS.

Evalueringene er gjennomgående meget positive og gir oss nyttige innspill til videre planlegging og utvikling av Vofo Læring og kompetanse.

Noen tilbakemeldinger fra deltakere på kurset «Samarbeidslæring»:

”Jeg likte spesielt godt innholdet i kurset.

Det var matnyttig, praktisk og lett å forstå siden vi gjorde aktivitetene selv.”

”At det for en gangs skyld var konkrete oppgaver vi kan bruke i klasserommet. Ofte er kurs veldig teoretiske eller ukonkrete.”

”At vi fikk prøve ut opplegget fra ‘a til å’, og at vi som deltok kom fra forskjellige bransjer og med forskjellig bakgrunn.”

”Aktivitetene som kan brukes rett inn i undervisning. Topp! Behagelig kursholder.”

Reisestipend

Voksenopplæringsforbundet har delt ut reisestipend til faglig utvikling for kurslærere, tillitsvalgte og ansatte i studieforbund og deres medlemsorganisasjoner. Utlysning har forgått hver høst når statsbudsjettet har vært på plass.

Formålet er å bidra til kompetanseheving, motivasjon og idéutvikling i opplæringsarbeidet i studieforbund og deres medlemsorganisasjoner.

Det har vært delt ut stipender etter fire satser avhengig av ønsket reisemål.

- Danmark og Sverige kr. 5.000
- Finland, Barentsregionen og Baltikum kr. 6.000
- Europa for øvrig kr. 7.000
- Andre verdensdeler kr. 9.000

I 2019 mottok Vofo 78 søknader fra 10 studieforbund. Totalt ble det tildelt 35 stipender på til sammen kr. 252 400 til 24 kvinnelige og 11 mannlige stipendiater.

"Verdien av å lære noe nytt i voksen alder kan ikke måles i penger. Sjøl om den nye kunnskapen ikke trenger å være relevant for akkurat den jobben man har til vanlig er mestringsfølelse, ny kunnskap og nysgjerrighet utrolig viktig for trivsel og mental helse."

– deltaker til Fafo 2019

Sissel Linnes mottar Læringsprisen i Hedmark i 2019 for nettbasert opplæring innen helsefag. Styremedlem Trond Eklund Johansen i Vofo Innlandet sto for overrekkelsen.

77% mener kursene bidrar til levende og aktive lokalsamfunn

– Fafo 2019

FEIRING AV LÆRINGEN

Feiring av læringsinnsatsen under studieforbundene skjer på læringsdager og -festivaler med utstillinger, informasjonsmøter, minikurs og konferanser i mange av Vofos regioner. Et høydepunkt på Læringsdagene er utdeling av læringspriser og kåring av læringshelter. Priser går til organisasjoner og enkelt deltakere. Læringshelteprisen tildeles deltakere som har gjort en spesiell læringsinnsats for å utvikle seg og sin fremtid. Mange personlige læringshistorier gjør inntrykk, og arrangementene får som regel god dekning i lokale medier. Læringspriser til organisasjoner gikk i 2019 til lag og organisasjoner som har jobbet godt med inkludering, rekruttering og utvikling.

Vofo Akershus arrangerer en årlig Læringsfestival som ledd i arbeidet med å gjøre studieforbundenes opplæringsbidrag synlig for publikum og politikere. Læringsprisen 2019 ble tildelt Vestby bygdekvinne lag.

Vofo Østfold tildelte Voksenopplæringsprisen 2019 til Østfold Husflidslag. I tillegg til et bilde av «Kunnskapens tre» (Råde eika) ble det også gitt et gavekort på kr 10 000,-.

Vofo More og Romsdal kåret Hanne Lillian Søvik i Funkis til årets vinner av Voksenopplæringsprisen. Formålet med prisen er å motivere flere voksne til å delta i opplæring og heve sin egen kompetanse.

Vofo Oslo kåret Binta Touray Dibba til årets læringshelt 2019. Etter år med hardt arbeid for å lære norsk, tok hun grunnskoleeksamen våren 2012. Nå er Binta ferdig utdannet helsefagarbeider. Fra å være analfabet, er hun i dag en profesjonell og dyktig helsefagarbeider i full jobb. Læringsprisen til organisasjon gikk til Folkeakademiet Hellerud.

vofo.no/om-vofo/regioner/oslo/nyheter/vofo-oslos-laeringspriser-for-2019

Vofo Buskerud delte ut to læringspriser på til sammen kr 10.000. Else Østby i Ringerike Husflidslag vant den individuelle prisen for bevaring og formidling av rødlisteteknikker innen husflid. Organisasjonsprisen gikk til Buskerud Innvandrerråd for deres arbeid med opplæring innen norsk, regning og digital opplæring.

vofo.no/om-vofo/regioner/buskerud/nyheter/laeringsprisene-for-2019

Vofo Innlandet. For siste gang sto Vofo Innlandet for tildeling av voksenopplæringspriser i de to innlandsfylkene Hedmark og Oppland. Prisvinnere var Sissel Linnes fra Hedmark og Nebai Hagdu Gebretsæ fra Oppland.

Fellestjenester FOR STUDIEFORBUNDENE

Vofo utfører en rekke fellestjenester for studieforbundene.
Samordning av kunnskap og ressurser gir bedre løsninger og
bidrar til en mer effektiv og rasjonell virksomhet.

Felles datasystem

Vofo forvalter datasystemet KursAdmin (felles kurs- og administrasjonssystem), som er primært datasystem hos fem studieforbund, og som er delvis i bruk hos ytterligere tre studieforbund. Systemet har vært i drift siden 2012, og de opprinnelige utviklingskostnadene var ferdig finansiert i 2019. Dette åpnet opp for nye muligheter, og i 2019 startet Vofo for alvor arbeidet med nytt felles datasystem. Det er en utfordring at studieforbundene bruker flere ulike datasystemer som ikke tilfredsstiller dagens behov for effektiv saksbehandling og kontroll, eller brukernes forventninger til brukervennlighet og intuitive grensesnitt.

Flere av studieforbundene ønsket at Vofo skulle utvikle et nytt felles datasystem for studieforbundene, og tok initiativ for å få igangsatt en slik utvikling i samarbeid med Vofo allerede i 2018. For å begrense risikoen, ble det i første omgang gjennomført et begrenset prosjekt med en "pilot" som resultat. Denne piloten var grunnlaget for en anbudsprosess høsten 2019, med det formål å finne en leverandør som kunne ferdigstille, drifte og videreutvikle den. Det

kom ikke konkrete svar på denne anbudsprosessen, men det ble opprettet kontakt med to mulige leverandører. Siden disse hadde såpass forskjellige innfallsvinkler til prosjektet, ble det bestemt at man ikke skulle ta noen avgjørelser basert på dette anbudet.

Det ble besluttet å leie inn ekstern kompetanse og nedsette en ny prosjektgruppe som jobbet på oppdraget fra styringsgruppa for KursAdmin. Denne prosjektgruppen har utarbeidet en prosjektbeskrivelse og igangsatt arbeidet med en anbudskonkurranse som utlyses i første kvartal 2020. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med de studieforbundene som ønsker å benytte seg av løsningen.

Samordnet rapportering

Sammen med etableringen av et felles datasystem i 2012 ble den årlige rapporteringen til Statistisk sentralbyrå (SSB) samordnet gjennom Vofo. Dette har bidratt til å øke kvaliteten på alle studieforbundenes data og redusert produksjonstiden for studieforbundsstatistikken. Statistikken for 2019 ble publisert 30. mars 2020 på ssb.no/voppl.

Vi bør vurdere en tilsvarende samordning av studieforbundenes øvrige rapporteringsoppgaver til departementet og Kompetanse Norge. Det er i dag en stor grad av overlapp mellom opplysningene som etterspørres i ulike oppgaver. En standardisering og samordning av alle oppgavene til studieforbundene som har frist 1. mars vil trolig heve kvaliteten og spare ressurser, både for studieforbundene og det offentlige.

Fellesavtale med Kopinor

Vofo har en fellesavtale med Kopinor som gir tilsluttede studieforbund og deres medlemmer rett til å kopiere beskyttet materiale til bruk i tilskuddsberettiget kursvirksomhet. I 2019 var seks studieforbund tilsluttet avtalen: Idrettens studieforbund, Kristelig studieforbund, Samisk studieforbund, Studieforbundet AOF Norge, Studieforbundet Folkeuniversitetet og Studieforbundet kultur og tradisjon.

PROSJEKTER

STUDIEFORBUNDENE SOM LÆRINGSKATALYSATOR

I august la Fafo fram rapporten *Studieforbundene som læringskatalysator* som var resultatet av forskningsprosjektet Fafo gjennomførte på oppdrag fra Voksenopplæringsforbundet. Rapporten beskriver studieforbundenes rolle i voksenopplæringen basert på en omfattende undersøkelse av hvilket utbytte deltakerne har av kursene. Omkring 6 000 kursdeltakere og instruktører besvarte undersøkelsen.

Et av hovedfunnene er at deltakere med lav formell kompetanse oppgir, i større grad enn deltakere med høy formell kompetanse, at kursene er relevante for deres nåværende jobb og potensielt framtidige jobb.

Rapporten *Studieforbundene som læringskatalysator* viser:

→ Deltakere opplever at deres praksiserfaring brukes aktivt i læringen, og at læringstilbudet er tilpasset deres interesser og behov.

→ Deltakere med lav formell kompetanse opplever

- at kurset er nyttig for nåværende og framtidige jobber
- at kurset var et positivt møte med en teoretisk læringsarena

→ 9 av 10 deltakere sier de har lært mye av å delta på kurs

→ 2 av 3 lærere oppgir at studieforbundene har klare forventninger til kvalitet i læringen og at studieforbundene har vært avgjørende for at kurs blir gjennomført

→ Frykten for dårligere økonomiske rammevilkår neste semester kan over tid slite på både ildsjeler og kursdeltakere og skape lite forutsigbarhet

Vi mener dette bekrefter studieforbundenes viktige rolle og bidrag i kompetansepolicen, som tilbydere av en læringsarena der

deltakerne finner læringsmotivasjon, opplever mestring og får et godt faglig utbytte.

fafo.no/images/pub/2019/20725.pdf

NORDISK FORSKERDATABASE

Med den nye databasen «Nordic database of researchers in folkbildning» er bredden av forskning på læring i frivillig og ideell sektor for første gang blitt kartlagt på tvers av de nordiske landene. Databasen gikk "på lufta" i september og inkluderer 170 nordiske forskere.

Databasen er utviklet i et Nordplus-prosjekt støttet av Nordisk Ministerråd etter initiativ fra vår søsterorganisasjon Dansk Folkeoplysnings Samråd. Vofo har vært prosjektleder i Norge med professor Jorun M. Stenøien ved Institutt for pedagogikk og livslang læring ved NTNU som faglig ekspertpartner. Basen er åpent tilgjengelig for alle.

<https://folkbildningresearch.com>

INKLUDERENDE KURS

Å lære i fellesskap binder folk sammen og gir næring til kunnskap, ferdigheter, mestring, trygghet og sosiale nettverk. Mange kursarrangører jobber aktivt med å rekruttere nye målgrupper til sine kurs.

I prosjektet *Inkluderende kurs* har vi jobbet fram erfaringer fra inkluderingsarbeid i frivillige og ideelle organisasjoner, god praksis og verktøy til et seminaropplegg som bidrar til å inspirere kursarrangører i deres inkluderingsarbeid. Målet har vært å motivere til læringsaktiviteter som

oppleses som åpne for alle og som bidrar til å motvirke ulike former for utenforskap.

Prosjektet startet senhøstes 2017 og er blant annet finansiert med midler fra Kunnskapsdepartementet og Kompetanse Norge. Blant resultatene er nettsiden inkluderendekurs.no, verktøy og materiell til seminarer som ble gjennomført i de fleste Vofo-regionene i løpet av 2019. Målgrupper har vært studieforbund, medlemsorganisasjoner, kursarrangører og andre aktører som jobber på inkluderingsfeltet.

KONFERANSER OG MØTER

Gjennom året har vi møtt regionene og studieforbund på ulike møteplasser.

Studieforbund og regioner

Gjennom året har vi møtt regionene og studieforbund på ulike møteplasser. I tillegg har vi deltatt på ulike seminarer og konferanser i regi av Frivillighet Norge.

I januar arrangerte vi et seminar for studieforbundene og Vofos regioner med tittel *Regionale kompetansefora og inkludering*. Hovedinnleder var representanter fra Kompetanseforum Østfold. Målet var å dele erfaringer fra regionalt kompetansepolitisk samarbeid og forberede regionene til å gjennomføre Vofo-seminaret *Inkluderende kurs*.

Vofo-regioner

I 2019 arrangerte Vofo to konferanser for regionene.

→ Den 14.–15. mars møttes styreledere og regionkonsulenter på Hamar. Tema var Vofos og offentlige regionprosesser og hvordan Vofo og studieforbundene i samspill med næringsliv og fylkeskommuner kan bidra til å skape bolyst og levende lokalsamfunn. Eli Bryhni som er leder for Hamarregionen var blant foredragsholderne. Vi fikk også påfyll med metoder for arbeid med samfunnskontakt og effektivt kommunikasjonsarbeid med myndigheter og politikere.

→ 21.–22. november arrangerte vi samling for regionkonsulentene i Oslo i tilknytning til representantskapsmøtet der de fleste regionkonsulentene deltok. Temaene var regionprosesser med erfaringsutveksling, intern kommunikasjon og regionale kompetanseråd.

Påtroppende fylkesrådmann i Innlandet, Tron Ole Bamrud, inviterte til å påvirke kompetansepolitikken til de nye fylkene i sitt innlegg for Vofos representantskapsmøte i november.

Formelle møter

→ Årsmøtet ble arrangert 29. mai med kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande som gjestetaler fra regjeringen. Fafo-forsker Niri Talberg la fram foreløpige resultater fra forskningsprosjektet *Studieforbund som læringskatalysator*. Totalt deltok 65 delegater.

→ Representantskapsmøtet ble arrangert 21. november i Oslo. Et foredrag fra påtroppende fylkesrådmann Tron Bamrud i Innlandet ga verdifull innsikt i fylkenes nye strukturer og hvordan Vofo kan komme i bedre inngrep med dem. Bamrud er også fylkenes representant i Kompetansepolitisk råd.

< På årsmøtet for 2018 slapp kulturminister Trine Skei Grande katta ut av sekken – regjeringen hadde besluttet at forvaltning av studieforbundene skulle deles mellom Kunnskaps- og Kulturdepartementet.

^ Vofos forskningsprosjekt ble avsluttet med Fafo-frokost der rapporten *Studieforbundene som læringskatalysator* ble lagt fram og diskutert. I paneldebatten deltok fv områdedirektør Jesper Simonsen, Forskningsrådet, Mathilde Tybring-Gjedde (H) og Nina Sandberg (Ap), begge fra Utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget.

^ Stellasenteret i Tønsberg fortalte deltakere på regionsamlingen hvordan de jobber for å gi kvinner flere muligheter til utdanning, arbeid, inkludering og selvstendighet. Fra venstre: Vofos Cecilie Hänninen i samtale med Agnes Nor Hani, Martine Seth, daglig leder på Stella og Indira Silva Bonde.

Forvaltning OG SAMARBEID

Vofo er representert i flere råd,
utvalg og nettverk nasjonalt og internasjonalt.

Kunnskapsdepartementet

Det har vært gjennomført dialogmøte med Kunnskapsdepartementet i 2019 hvor temaene har vært endring av studieforbundenes tilskuddsordning og generell utveksling av informasjon. I tillegg har det vært avholdt høringsmøte i Kunnskapsdepartementet.

Kompetanse Norge

Det har vært gjennomført to møter i forbindelse med evaluering av tilskuddsordningen og tilsagnet til Vofo. Vi har løpende kontakt om faglige saker med Kompetanse Norge.

Kompetansepluss-ordningene er et gjennomgående tema i dialog og møter mellom Vofo og studieforbundene. Målet er å dele erfaringer, diskutere regelverk og motivere til engasjement i ordningene. Vofo gjennomførte i 2019 en evaluering av Kompetansepluss frivillig. Rapporten ble oversendt Kompetanse Norge i februar. Evalueringen var basert på dybdeintervjuer med fire kursarrangører og med generalsekretærer i fire studieforbund. I tillegg ble det gjennomført en spørreundersøkelse.

Dette dannet grunnlaget for vårt innspill om tilskuddsordningen til Kompetanse Norge som oppfølging av arbeidet med Kompetansepolitisk strategi.

Kompetansepolitisk råd

Vofo er part i Kompetansepolitisk råd sammen med partene i arbeidslivet og regjeringen. Rådet ble nedsatt i 2017, og skal følge opp og videreføre samarbeidet mellom partene som sammen utarbeidet Nasjonal kompetansepolitisk strategi. I mandatet heter det *at strategipartene har ulike roller og ansvar i oppfølgingen, og vil bidra med de virkemidlene de har til rådighet. Strategipartene vil rapportere om sin oppfølging i det kompetansepolitiske rådet.*

Vi har i 2019 løftet fram problemstillinger som er aktuelle for studieforbundene og gitt regjeringen råd og innspill i kompetansepolitikken. Vår rolle er å stimulere til at flere finner læringsmotivasjon og bygger sin læringsevne gjennom opplæring i ideell og frivillig sektor, samt stimulere til bruk av Kompetansepluss-ordningene. Videre å styrke regional tilstedeværelse og bidra til regionalt

kompetansesamarbeid, og synliggjøre sektoren overfor regionale karriereveiledningssentre. Det ble avholdt fire møter i rådet.

Nasjonalt fagskoleråd

Vofo og Fleksibel Utdanning Norge (FuN) deler plass i Nasjonalt fagskoleråd. I 2019 har Fleksibel Utdanning Norge (FuN) representert vår sektor i rådet. Gro Svenneby, nestleder i Vofos styre, og Stian Juell Sandvik, politisk rådgiver i Vofo, har vært henholdsvis 1. og 2. vara. Vi har et løpende samarbeid med FuN og har i 2019 sammen vart på høringer og deltatt i arbeidsgrupper.

Frivillighet Norge

Vofo er medlem av Frivillighet Norge og samarbeider blant annet om politiske saker og statsbudsjett. I 2019 deltok vi på en rekke nettverksmøter i Frivillighet Norge.

Nordisk nettverk for voksnes læring – NVL

Kompetanse Norge er nasjonal koordinator for NVL. Vofo fungerer først og fremst som kommunikasjonskanal for NVLs ulike ny-

”Jeg har alltid vært den som setter meg bakerst i klasserommet, dabber av uten å fullføre. Mange år siden jeg gikk på skolen. Men nå i en alder av 45 føler jeg meg moden for å fullføre. Så det er for å teste meg selv.”

– deltaker til Fafo 2019

58% mener kursene styrker arbeidstakernes omstillingsevne

– Fafo 2019

Da Jotul besluttet å flytte produksjonsanlegget på Kråkerøy til Polen, fikk omkring 60 erfarne ansatte tilbud om å ta fagbrev som dokumentasjon på sin realkompetanse før maskinene ble flyttet. Det skjedde på rekordtid i samarbeid mellom Jotul, Østfold fylkeskommune og AOF.

heter, rapporter og arrangementer. Etter søknad fikk vi også i 2019 finansiell støtte til å arrangere kurset *Voksenpedagogikk – Engasjerende kursdesign* med Hróbjartur Arnason fra Islands Universitet. Kurset ble svært godt mottatt. Vofo har også hatt dialogmøte med NVL-koordinatoren i Norge og drøftet mulig samarbeid i 2020.

EAEA

Vofos nestleder Gro Svennebye (AOF) ble i juni valgt som styremedlem til EAEA – European Association for the Education of Adults. I desember ble hun valgt som en av tre nestledere eller Vice Presidents.

Innsikt i og kunnskap om det som skjer på vårt felt i EU er viktig. Norge bidrar med betydelige summer til Erasmus+, og EAEA er et forum der vi kan bygge nettverk og hente perspektiver som er nyttige for den politiske arbeidet som skjer her hjemme. Hovedtema for EAEA i 2019 var «Life skills» som er svært aktuelt også i Norge. I desember ble et EAEA Policy paper vedtatt.

eaea.org/2020/01/08/how-does-a-life-skills-approach-in-adult-learning-benefit-participation

RESULTATREGNSKAP

Driftsinntekter og driftskostnader	2019	2018
Kontingenter	1 930 605	2 214 371
Kurs og konferanser	68 080	166 500
Offentlige ressurstilskudd	10 230 148	9 855 660
Andre inntekter	36 585	50 645
Prosjektinntekter	200 901	246 130
Sum driftsinntekter	12 466 319	12 533 307
Personalkostnader og honorarer	-6 409 454	-5 988 843
Avskrivning på driftsmidler og immaterielle eiendeler	-522 519	-522 560
Overførte tilskudd	-1 616 917	-1 784 000
Annen driftskostnad	-3 540 293	-5 351 987
Sum driftskostnader	-12 089 183	-13 647 390
Driftsresultat	377 136	-1 114 083
Finansinntekter og finanskostnader		
Annen renteinntekt	44 690	26 696
Annen finansinntekt	18 333	0
Sum finansinntekter	63 023	26 696
Annen rentekostnad	-10 597	-7 367
Sum finanskostnader	-10 597	-7 367
Sum av finansposter	52 426	19 329
Årsresultat	429 562	-1 094 754
Årsresultatet disponeres:		
Annen egenkapital	429 562	-1 094 754
Sum	429 562	-1 094 754

BALANSE

EIENDELER	2019	2018
Anleggsmidler		
Immaterielle eiendeler		
Kurs- og administrasjonssystem	0	522 519
Sum immaterielle eiendeler	0	522 519
Sum anleggsmidler	0	522 519
Omløpsmidler		
Fordringer		
Fordringer	363 503	171 309
Andre kortsiktige fordringer	16 241	24 815
Sum fordringer	379 744	196 124
Investeringer		
Aksjer	33 000	33 000
Sum investeringer	33 000	33 000
Bankinnskudd	4 897 287	4 802 191
Sum bankinnskudd	4 897 287	4 802 191
Sum omløpsmidler	5 310 031	5 031 315
SUM EIENDELER	5 310 031	5 553 833
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Annen egenkapital	3 031 137	2 601 575
Sum egenkapital	3 031 137	2 601 575
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	275 094	655 637
Annen kortsiktig gjeld	1 141 176	1 233 096
Ubenyttet offentlig tilskudd	862 624	1 063 525
Sum kortsiktig gjeld	2 278 894	2 952 258
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	5 310 031	5 553 833

REGIONAL VIRKSOMHET

Vofo er til stede i alle landets fylker. Sammen med fylkeskommunene jobber vi for at opplæring i frivillige og ideelle organisasjoner blir et viktig bidrag til fylkenes samfunnsutvikling.

Ett Vofo

Det er et viktig strategisk mål å styrke Vofos tilstedeværelse og kapasitet i fylkene. Samarbeidet med fylkene blir viktigere fremover, når fylkene får en tydeligere rolle som samfunnsutvikler og et større kompetansepolitisk ansvar.

For å styrke kapasiteten regionalt må vi knytte arbeidet vårt tettere sammen. Vi skal være ett Vofo, og samarbeide om å løse oppgaver, både nasjonalt og regionalt. Samarbeid og organisering av oppgaver på tvers av eksisterende regioner var tema på regionsamlingen høsten 2019, og vi har laget en plan for å følge opp forslagene fra samlingen.

I 2018 ble det vedtatt å omorganisere Vofos regioner. Ett av de viktigste tiltakene er å samle arbeidsgiveransvaret for regionkonsulentene sentralt. I 2019 ansatte vi en ny regionkonsulent i Rogaland. En plan for videre oppfølging av regionprosessen legges fram for styret i Vofo våren 2020.

Nye fylker

I 2020 blir mange av fylkene i Norge slått sammen til 11 nye fylker. Denne prosessen har preget arbeidet til Vofo i 2019. Vi får nye fylkeskommuner å forholde oss til, og vi må tilpasse oss den nye strukturen.

På årsmøtet i 2019 utvidet Vofo Hordaland nedslagsfeltet sitt til å omfatte hele

det nye storfylket og ble til Vofo Vestland. Sogn og Fjordane hadde ikke noen egen Vofo-region, og var allerede ivarettatt av regionkonsulenten fra Hordaland.

Vofo i Østfold, Akershus og Buskerud har fortsatt samarbeidet om etablering av Vofo Viken. Høsten 2019 ble det oppnevnt et interimsstyre for den nye regionen. Forslag om sammenslåing av de tre regionene skal etter planen behandles på felles årsmøte i 2020.

Vofo i Troms og Finnmark har gjenopptatt samarbeidet om sammenslåing og har hatt flere felles møter i 2019, også sammen med Vofo Nordland. Forslag om sammenslåing av Troms og Finnmark skal etter planen behandles på felles årsmøte i 2020.

Omorganisering av fylkeskommunene og nye oppgaver, kombinert med usikkerhet og vage politiske signaler, har gjort det vanskelig å samarbeide med enkelte fylkeskommuner i år. For Vofo vil det være viktig å styrke samarbeidet med fylkene neste år, og eventuelt etablere nye samarbeid der dette kreves.

Fra regioner

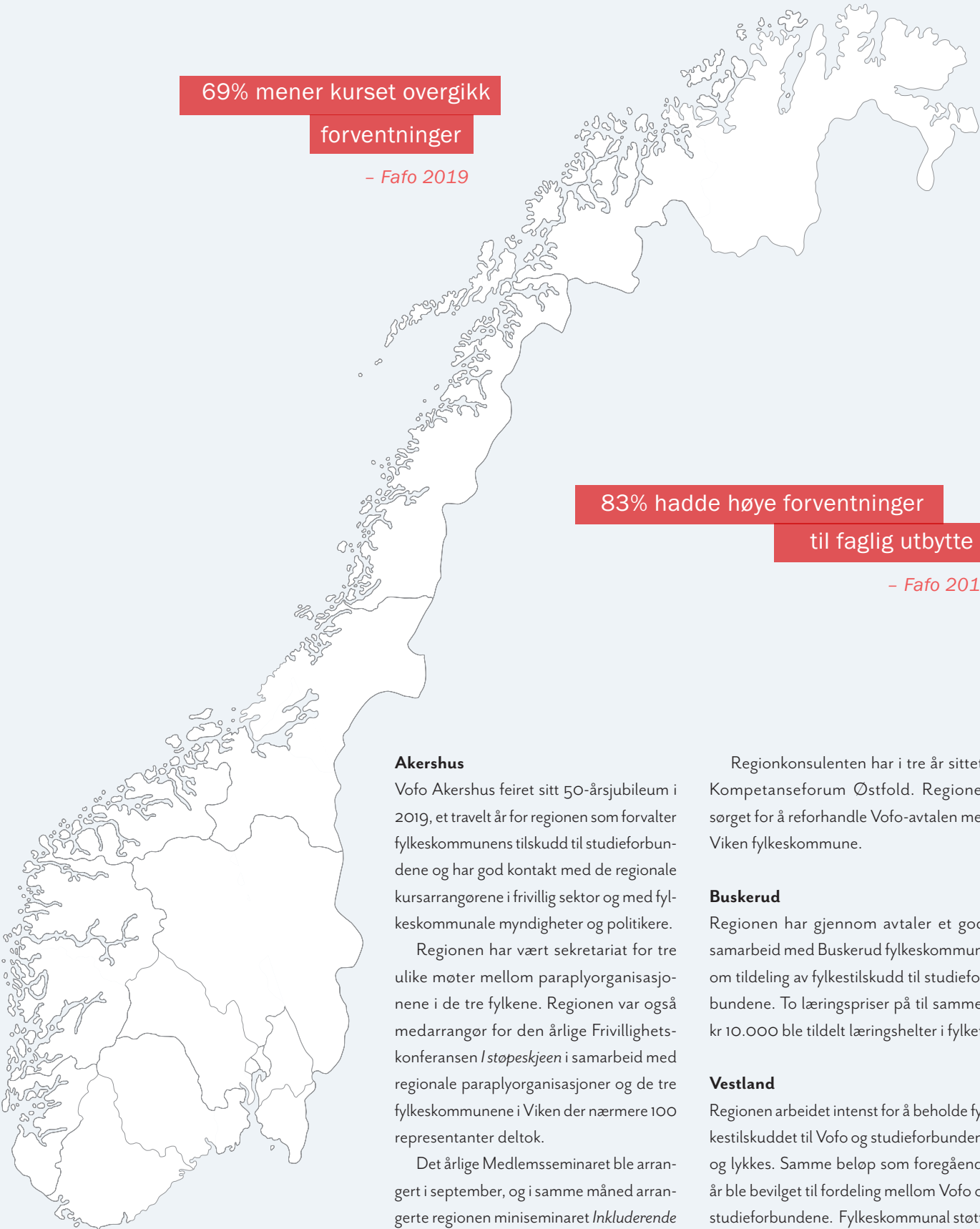
Innlandet var medarrangør for Vofos regionkonferanse på Hamar i fjor vinter. De har i tillegg arrangert seminaret *Inkluderende kurs* for regionale studieforbund og deres

medlemmer, og en *Frivillighetskonferanse* i samarbeid med Innlandet Musikkråd, Innlandet Idrettskrets, Helselnn og de to fylkeskommunene på Innlandet.

Oppland og Hedmark troner øverst på fylkesstatistikken for gjennomførte kurs i forhold til folketallet. Hedmark bevilget kr. 500.000 til studieforbundene i fylket med Vofo som tilskuddsforvalter. Regionkonsulenten har derfor brukt mye tid på å styrke kontakten mellom Vofo og studieforbundene i regionen. Regionen har jobbet målrettet for å oppnå en mer sentral rolle som premissleverandør for politikkutvikling og rammevilkår for livslang læring i frivillige og ideelle organisasjoner og som samarbeidspartner i kunnskaps- og frivillighetspolitikken på Innlandet. Samarbeid med andre regionale paraplyorganisasjoner har gitt gode resultater og inspirasjon.

Troms samarbeidet med Harstad kommune om arrangementet *Ly for stormen* – en konferanse om ytringsfrihet. I forbindelse med konferansen arrangerte de også seminaret *Inkluderende kurs*. I oktober arrangerte regionen en studietur til Island.

Viken Gjennom året har de tre Vofo-regionene Akershus, Østfold og Buskerud nedlagt mye arbeid for å etablere Vofo Viken. Dette arbeidet fortsetter i 2020.

69% mener kurset overgikk
forventninger

– Fafo 2019

83% hadde høye forventninger

til faglig utbytte

– Fafo 2019

Akershus

Vofo Akershus feiret sitt 50-årsjubileum i 2019, et travelt år for regionen som forvalter fylkeskommunens tilskudd til studieforbundene og har god kontakt med de regionale kursarrangørene i frivillig sektor og med fylkeskommunale myndigheter og politikere.

Regionen har vært sekretariat for tre ulike møter mellom paraplyorganisasjonene i de tre fylkene. Regionen var også medarrangør for den årlige Frivillighetskonferansen *I støpeskjeen* i samarbeid med regionale paraplyorganisasjoner og de tre fylkeskommunene i Viken der nærmere 100 representanter deltok.

Det årlige Medlemsseminaret ble arrangert i september, og i samme måned arrangerte regionen miniseminar *Inkluderende læringsarenaer*.

Østfold

Styreleder i Vofo Østfold sitter i Vofos organisasjonsutvalg som startet arbeidet høsten 2019. De legger fram sine anbefalinger til Vofos styre våren 2020.

Regionkonsulenten har i tre år sittet i Kompetanseforum Østfold. Regionen sørget for å reforhandle Vofo-avtalen med Viken fylkeskommune.

Buskerud

Regionen har gjennom avtaler et godt samarbeid med Buskerud fylkeskommune om tildeling av fylkestilskudd til studieforbundene. To læringspriser på til sammen kr 10.000 ble tildelt læringshelter i fylket.

Vestland

Regionen arbeidet intenst for å beholde fylkestilskuddet til Vofo og studieforbundene og lyktes. Samme beløp som foregående år ble bevilget til fordeling mellom Vofo og studieforbundene. Fylkeskommunal støtte fordeles som administrasjonstilskudd og som aktivitetstilskudd.

I tillegg fikk Vofo 300 000 kroner som midler til fagopplæring for voksne. Dette er et samarbeidsprosjekt der Vofo Vestland er prosjekteier og Folkeuniversitetet og AOF står for praktisk opplæring.

STYRET I VOFO

Styret i Vofo fram til årsmøtet i mai 2019

Leder	Inge Carlén	Studieforbundet næring og samfunn
Nestleder	Gro Svennebye	Studieforbundet AOF Norge
Styremedlem	Kjærsti Gangsø	Studieforbundet kultur og tradisjon
Styremedlem	Ludvig Claeson	Musikkens studieforbund
Styremedlem	Kristin Berglann Tronrud	Studieforbundet Funkis
Styremedlem	Ingebjørg Gram	Studieforbundet Folkeuniversitetet
Styremedlem	Mats Grimsgaard	Vofo
1.varamedlem	Trond Vegard Sagen Eriksen	Akademisk Studieforbund
2.varamedlem	Harald Skarsaune	Kristelig studieforbund
Varamedlem for ansatte	Astrid Krohn	Vofo

Styret i Vofo etter årsmøtet i mai 2019

Leder	Hege Irene Fossum	Kristelig studieforbund
Nestleder	Gro Svennebye	Studieforbundet AOF Norge
Styremedlem	Ludvig Claeson	Musikkens studieforbund
Styremedlem	Kristin Berglann Tronrud	Studieforbundet Funkis
Styremedlem	Ingebjørg Gram	Studieforbundet Folkeuniversitetet
Styremedlem	Marit Knutsdatter Strand	Senterpartiets studieforbund
Styremedlem	Mats Grimsgaard	Vofo
1.varamedlem	Trond Vegard Sagen Eriksen	Akademisk Studieforbund
2.varamedlem	Astri Liland	Studieforbundet næring og samfunn
Varamedlem for ansatte	Astrid Krohn	Vofo

Foto til venstre: styresamling i Vofo. Foran Astri Liland, Mats Grimsgaard, Hege Irene Fossum, Gro Svennebye, Marit Knutsdatter Strand. Bak: Ingebjørg Gram, Ludvig Claeson, Kristin Berglann Tronrud. Foto til høyre viser deler av det nye styret etter valg på årsmøtet. Fv Ingebjørg Gram, Astri Liland, Trond Vegard Sagen Eriksen, Hege Irene Fossum, Gro Svennebye, Kristin Berglann Tronrud.

<<
Ny styreleder og
ny generalsekretær
kom begge på plass
i 2019. Gro Holstad
sluttet i september.

<
Vofos politiske
rådgiver Stian Juell
Sandvik ble konstituert ut året.

>
I januar tiltrådte Vofos
nye generalsekretær
Rune Foshaug.

>>
Årsmøtet takket
avtroppende styreleder
Inge Carlén og
generalsekretær Gro
Holstad for deres
innsats for Vofu.

ANSATTE I 2019

Navn	Stilling	Stillingsstørrelse
Gro Holstad	Generalsekretær	Sluttet 06.09.2019
Stian Juell Sandvik	Politisk rådgiver interessepolitikk Konstituert generalsekretær fra 07.09. til 31.12.	100 %
Cecilie Hänninen	Rådgiver kompetansepolitikk, pedagogikk og kommunikasjon	100 %
Anne Berit Sveen	Økonomikonsulent	100 %
Astrid Krohn	Kommunikasjonsrådgiver	100 %
Mats Grimsgaard	Rådgiver fellestjenester, region og lov og forskrift	100 %
Xiaowei Aakervik	Administrasjonssekretær	100 %
Vibeke Sundsbø	Organisasjonsrådgiver	100 % fra 25.11.2019
Sara Hope Lygre	Regionkonsulent, Region Innlandet	80 %
Morten Helliesen	Regionkonsulent, Region Rogaland	30 % fra 01.09.2019
Jan Dalen	Regionkonsulent, Region Sør	Sluttet 31.01.2019

82% mener kurs i studieforbund er
et viktig supplement til
det ordinære opplæringstilbudet

– Fafo 2019

VÅRE KOMITEER OG UTVALG

Organisasjonsutvalg:

Geir Barvik – Studieforbundet Folkeuniversitetet, leder
Tine Bjonge – Studieforbundet Natur og Miljø
Bjørn Eriksen – Vofo Østfold, Studieforbundet AOF
Astri Liland – Styret
Kristin Berglann Tronrud – Styret
Stian Juell Sandvik – Vofo
Cecilie Hänninen – Vofo
Sekretær: Sara Hope Lygre, Vofo Innlandet

Valgkomité

Roger Dahl, Kristelig Studieforbund
Inge Carlén, Studieforbundet næring og samfunn
Eli Ulvestad, Studieforbundet kultur og tradisjon
Tove Næss Lien, Studieforbundet Folkeuniversitetet

Vedtektskomité:

Trond Vegard Sagen Eriksen, Akademisk studieforbund
Ingebjørg Gram, Studieforbundet Folkeuniversitetet
Ragnhild Bø Raugland, Juristforbundet
Mats Grimsgaard, Vofo

Kompetansepolitisk utvalg:

Gro Svennebye, AOF
Ingebjørg Gram, Folkeuniversitetet
Trond Vegard Sagen Eriksen, Akademisk studieforbund
Astri Liland, Studieforbundet næring og samfunn

FRAMTIDSUTSIKTER

Rammevilkårene både for studieforbundene og Vofo vil tre tydeligere fram i tiden som kommer. Endringene i voksenopplæringsloven skal behandles i Stortinget i 2020. I forslag til ny voksenopplæringslov foreslår regjeringen blant annet å dele tilskuddsforvaltningen mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet. Hovedbegrunnelsen er «i større grad å se opplæringsvirksomheten i regi av studieforbund i sammenheng med frivillighetspolitikken og kulturpolitikken, og ikke bare som del av kompetansepolicyen». I tillegg vil stortingsmeldingen om kompetanse-reformen legges frem for Stortinget våren 2020. Regjeringens overordnede mål med reformen er at ingen skal "gå ut på dato", flere skal stå i arbeid og flere skal få arbeid ved at flest mulig får tilgang til den kompetansen som trengs.

Vofo og studieforbundene har gitt gode innspill i prosessen både om ny lov og om kompetansereformen. Arbeid for best mulige rammebetingelser for studieforbundene og opplæringen som skjer i frivillige og ideelle organisasjoner har høyeste prioritet framover. Vårt første mål er å få på plass en opptrappingsplan i statsbudsjettene for studieforbund i begge departementer. Å øke den politiske forståelsen for betydningen og

potensialet opplæringen i regi av studieforbundene har for å møte et bredt spekter av politiske målsettinger, vil stå sentralt.

Opplæringen i vår sektor bygger mennesker sosialt og emosjonelt. Den utvikler demokrati og verdier vi som fellesskap setter høyt. Den frembringer kompetanse og ferdigheter som samfunnet og offentlig sektor er avhengig, av og den bidrar til folkehelse og levende lokalsamfunn. Ingen andre deler av utdanningssystemet tilbyr fleksible og løpende opplæring til et dynamisk og desentralisert arbeidsliv slik studieforbundene gjør. Studieforbundene representerer både et alternativ og et supplement til det offentlige utdanningstilbudet.

Den nye kommuneloven som ble vedtatt i juni gir nye fylker ansvar for regional kompetanse- og frivillighetspolitikk. Større fylkeskommunalt ansvar for voksenopplæring øker behovet for at Vofo forsterker og samordner satsingen i regionene. Vi ønsker å få på plass avtaler med fylkeskommunene som gir grunnlag for å øke vår tilstedeværelse i regionene, og som forplikter partene til å arbeide aktive for at den voksne befolkningen i fylkene får bedre læringsmuligheter. Våre ambisjonen er å inngå avtaler som sikrer sterkere samhandling i relevante regionale

utvalg og prosesser, og som synliggjør kurstilbudet i studieforbundene.

Med dette som bakteppe vil Vofo vise hvordan studieforbundene som utdanningsinstituttet for frivillig og ideell sektor, både regionalt og nasjonalt, oppfyller et sett av politiske målsettinger både i frivillighets-, kultur og kompetansepolicyen. Vår læringsarena har stor betydning for kultur- og naturarv, inkludering, deltagelse, demokrati, beredskap, jobbskaping og bolyst i vårt langstrakte land.

Vi tror og håper at vi i 2020 vil oppnå en større anerkjennelse av studieforbundene som en sentral del av samfunnets utdanningssystem, og at vi får på plass en opptrappingsplan for satsing på studieforbundene. Styret ser fram til nok et krevende år der store og viktige brikker skal på plass både politisk og for organiseringen av Vofo. Fjorårets erfaringer har gjort oss enda bedre rustet til den jobben som må gjøres for Vofo og studieforbundene. Sammen med administrasjonen skal styret gjøre sitt beste for studieforbundenes framtid og rolle nasjonalt og regionalt.

Hege Irene Fossum
Styreleder

Gro Svennebye
Nestleder

Ingebjørg Gram
Styremedlem

Astri Liland
Styremedlem

Ludvig Claeson
Styremedlem

Kristin Berglann Tronhus
Styremedlem

Mats Grimsgaard
Styremedlem

Trond Vegard Sagen Eriksen
Varamedlem

Marit Knutsdatter Strand
Varamedlem

Rune Foshaug
Generalsekretær

Studieforbund med MEDLEMMER

Vofo hadde 14 studieforbund som medlemmer per 31.12.2019.
De har til sammen 497 frivillige organisasjoner som medlemmer.

Akademisk Studieforbund

(27 medlemsorg.)

Aftenskolen Agder
Aftenskolen Rogaland
Akademikerforbundet
Arkitektenes Fagforbund
Delta Presteforening
Den norske legeforening
Den norske tannlegeforening
Den norske veterinærforening
Econa
Fjellugla kompetanse
Krigsskoleutdannede Offiserers
Landsforening
Norges Farmaceutiske Forening
Naturviterforbundet
NITO – Norges Ingeniør- og
Teknologorganisasjon
Norges Interne Revisorers Forening
Norges Juristforbund
Norges Kommunerevisorforbund
Norsk forening for integrativ terapi
Norsk forskerforbund
Norsk Psykologforening
Norsk Radiografforbund
Norsk Sykepleierforbund
Politiets Fellesforbund
Samfunnsviternes fagforening
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening
Utdanningsforbundet

Idrettens studieforbund

(55 medlemsorg.)

Norges Ake-, Bob- og Skeletonforbund
Norges Amerikanske idretters Forbund
Norges Badminton Forbund
Norges Bandyforbund
Norges Basketballforbund
Norges Bedriftsidrettsforbund

Norges Biljardforbund
Norges Bokseforbund
Norges Bordtennisforbund
Norges Bowlingforbund
Norges Bryteforbund
Norges Bueskytterforbund
Norges Castingforbund
Norges Cricketforbund
Norges Curlingforbund
Norges Cycleforbund
Norges Danseforbund
Norges Dykkeforbund
Norges Fekteforbund
Norges Fotballforbund
Norges Fleridrettsforbund
Norges Friidrettsforbund
Norges Functional Fitnessforbund
Norges Golfforbund
Norges Gymnastikk- og Turnforbund
Norges Hundekjørerforbund
Norges Håndballforbund
Norges Ishockeyforbund
Norges Judoforbund
Norges Kampsportforbund
Norges Kickboxing Forbund
Norges Klatreforbund
Norges Luftsportsforbund
Norges Motorsportsforbund
Norges Orienteringsforbund
Norges Padleforbund
Norges Roforbund
Norges Rugbyforbund
Norges Rytterforbund
Norges Seilforbund
Norges Skiforbund
Norges Skiskytterforbund
Norges Skytterforbund
Norges Skøyteforbund
Norges Snowboardforbund

Norges Softball og Baseball Forbund
Norges Squashforbund
Norges Studentidrettsforbund
Norges Styrkeløftforbund
Norges Svømmeforbund
Norges Tennisforbund
Norges Triathlonforbund
Norges Vannskiforbund og
Wakeboard forbund
Norges Vektløfterforbund
Norges Volleyballforbund

Kristelig Studieforbund

(77 medlemsorg.)

Areopagos
Blå Kors i Norge
Caritas Norge
Credokirken Studieråd
De Frie Evangeliske Forsamlinger
Den Eritreiske Evangelisk Lutherske
Kirke i Norge
Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Den Nordiske Katolske Kirke i Norge
Den Norske Israelsmisjon
Den norske kirkes menigheter
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn
Det Norske Baptistsamfunn
Det Norske Bibelselskap
Det norske Diakonforbund
Det Norske Misjonsselskap
DMI Norge
Doxa Bibelsenter
Evangeliet for alle
For bibel og bekjennelse
Frelsesarmeens Studieråd
Guds menighet Vegårdshei
Haugeinstituttet
Hekta – Trosopplæring for ungdom
IKO – Kirkelig pedagogisk senter

Indremisjonsforbundet
 KA Kirkelig arbeidsgiverorganisasjon for
 Kirkelige virksomheter
 KFUK–KFUM–speiderne
 Kingdom of God Light of Christ
 Kirkelig undervisningsforbund
 Kirken av Guds Nåde Studieråd
 Kirken i Dalen
 Kirkens Bymisjon Trondheim
 Kirkens SOS i Norge
 Kristen Idrettskontakt
 Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte
 KRIMS Trondheim
 Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)
 Kvinner i Nettverk
 Levende Tro
 Lærerenes Misjonsforbund
 Maran Ata Norge
 Mercy House
 Metodistkirken i Norge
 Misjonskirken i Norge
 Mødre i Bønn – Moms in Prayer
 International
 NaMu Norge
 Navigatørene
 Noracta
 Norges KFUK/KFUM
 Norges Kristelige Folkehøgskolelag
 Norges Kristelige Studentforbund
 Norges Kristelige Student- og
 Skoleungdomslag
 Norges Kristne Råd
 Norges Unge Katolikker
 Norme, Norsk Råd for Misjon og
 Evangelisering
 Normisjon
 Norsk Luthersk Misjonssamband
 Pinsebevegelsen
 Sandomstiftelsen
 Nordic Chinese Christian Church i Oslo
 Sjømannskirken
 Skjærgårds Live
 Skjærgårdsgospel
 Stavanger International Church
 Stefanusalliansen
 Stiftelsen Ellev Ministries Norge
 Stiftelsen Kraft
 Stiftelsen Morfarbarn
 Stiftelsen Oase
 Syvendedags Adventkirken
 Søndagsskolen i Norge
 Tent AS

Troens Ord Sandefjord
 Ungdom i Oppdrags Studieråd
 Vineyard Norge Support
 Ynglingeforeningen
 Y'Men region Norge

Musikkens studieforbund

(32 medlemsorg.)
 AKKS
 BandORG
 De unges Orkesterforbund – UNOF
 Dissimilis Norge
 ESTA Norge (European String Teachers
 Organisation Norway)
 FolkOrg
 Foreningen norske kordirigenter
 Klassisk
 Korpsnett Norge
 Musikk fra livets begynnelse
 Musikk i Skolen
 Musikkpedagogene Norge
 Norges kirkesangforbund
 Norges Korforbund (fra 20.05.17)
 Norsk Countrymusikk Forbund
 Norsk Bluesunion
 Norsk Forening For Musikkterapi
 Norsk jazzforum
 Norsk Kammermusikkforbund
 Norsk Mandolin- og
 Balalaikaorkesterforbund
 Norsk Munnsspillforum
 Norsk Sangerforbund
 Norsk sangerforum
 Norsk Stemmpedagogisk Forum
 Norsk Suzukiforbund
 Norsk Viseforum
 Norske Konsertarrangører
 Norske Symfoniorkestres Landsforbund –
 NASOL
 Norske Trekkspilleres Landsforbund
 Pascal Norge
 Ung i Kor
 Ung kirkesang

Samisk studieforbund

(Sámi Oahppolihttu)

(1 medlemsorg.)
 Norske Samers Riksforbund

Senterpartiets Studieforbund

(3 medlemsorg.)
 Senterkvinnene
 Senterpartiet
 Senterungdommen

Studieforbundet AOF Norge

(33 medlemsorg.)
 Arbeiderbevegelsens Presseforbund
 AEF–Arbeiderbevegelsens rus-
 og sosialpolitiske Forbund
 Arbeidernes Ungdomsfylking
 Arbeiderpartiet
 EL & IT Forbundet
 Fagforbundet
 Fellesforbundet
 Fellesorganisasjonen for barneverns-
 pedagoger, sosionomer og vernepleiere
 Forbundet for Ledelse og Teknikk
 Foreningen Norges Døvblinde
 Framfylkingen – LOs barne- og familie-
 organisasjon
 Handel og Kontor i Norge
 Industri Energi
 Kristne Arbeidere
 Landsorganisasjonen i Norge
 LO Stat
 Musikernes fellesorganisasjon
 Norges Handikapforbund
 Norges Offisersforbund
 Norsk Arbeidsmandsforbund
 Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund
 Norsk Folkehjelp
 Norsk Jernbaneforbund
 Norsk Lokomotivmannsforbund
 Norsk Manuellterapeutforening
 Norsk Nærings- og
 Nytelsesmiddelarbeiderforbund
 Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund
 Norsk Sjømannsforbund
 Norsk Tjenestemannslag
 Norsk Transportarbeiderforbund
 Norske Idrettsutøveres
 Sentralorganisasjon – NISO
 Pensjonistforbundet
 Skolenes landsforbund

Studieforbundet Folkeuniversitetet

(21 medlemsorg.)
 Acem Studieorganisasjon
 ANSA – Association of Norwegian Students
 Abroad

Ensliges Landsforbund
 Ergoterapeutene
 Human–Etisk Forbund
 Landslaget for Norskundervisning
 LIN–Likestilling, Inkludering og Nettverk
 Maskinentreprenørenes forbund
 Nasjonalforeningen for Folkehelsen
 Norges Helsedansforbund
 Norges Musikkorps Forbund
 Norges Røde Kors
 Norgesunionen av Soroptimister
 Norsk Filmklubbforbund
 Norsk Fysioterapeutforbund
 Norsk Radio Relæ Liga
 Norske Kunstforeninger
 Norske Kvinners Sanitetsforening
 Organisasjonen Voksne for Barn
 Parat
 Seniornett

Studieforbundet Funkis

(89 medlemsorg.)
 Achilles of Norway
 ADHD Norge
 Afasiforbundet i Norge, AFN
 Anridi Norge
 Autismeforeningen i Norge, AIN
 Barnekreftforeningen (tidligere SKB)
 Bipolarforeningen
 Blodkreftforeningen
 Blærekreftforeningen
 Carcinor
 Cerebral Parese Foreningen, CPF
 Diabetesforbundet, DF
 Dysleksi Norge, DIN
 Foreningen for Fragilt X-syndrom
 Foreningen for Hjertesyke Barn, FFHB
 Foreningen for Kroniske Smertepasienter, FKS
 Foreningen for Muskelsyke, FFM
 Foreningen for Muskelsykes Ungdom
 Foreningen for Marfans Syndrom, FMS
 Foreningen for Søvn sykdommer, FFS
 Foreningen Rastløse Bein
 Gynkreftforeningen
 Hjernesvulstforeningen
 Hørselshemmedes barns organisasjon, HHBO
 Hørselshemmedes Landsforbund, HLF
 HHT–Oslerforeningen Norge
 Hvite Ørn
 Foreningen for Bardet–Biedl Syndrom

Landsforeningen We Shall Overcome, WSO
 Landsforbundet for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde, LSHDB
 Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende, LUPE
 LHS, Landsforeningen for Huntingtons Sykdom
 Landsforeningen for Hjerte-og Lungesyke
 LHL Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte
 LFO, Landsforeningen for Overvektige
 LPP, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse
 Lymfekreftforeningen
 Lungekreftforeningen
 MH, Mental Helse
 Mental Helse Ungdom
 Momentum
 Morbus Addisons Forening, MAF
 MS-forbundet i Norge, MSF
 Munn- og halskreftforeningen
 Norges Astma- og Allergiforbundet, NAAF
 Norges Blindeforbund, NBF
 Norges Blindeforbunds Ungdom, NBfU
 Norges Døveforbund, NDøF
 Norges Fibromyalgi Forbund, NFF
 Norges Førerhundforbund, NFF
 Norges Handikapforbunds Ungdom, NHFU
 Norges Myalgisk Encefalopati Forening, NMEF
 Norges Parkinsonforbund, NPaf
 Norsk Cøliakiforenings Ungdom, NCFU
 Norsk Dystoniforening, NDyF
 Norsk Epilepsiforbund, NEF
 Norsk Forening for Albinisme
 Norsk Forening for Cystisk Fibrose
 Norsk Forening for Ehlers – Danlos Syndrom, EDS
 Norsk forening for slagrammede, NFS
 Norsk Forbund for Svaksynte NFS
 Norsk Forening for Nevrofibromatose, NFFNF
 Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta, NFOI
 Norsk forening for stomi, reservoar og mage- og tarmkreft, NORILCO
 Norsk Glaukomforening
 Norsk Interesseforening for Kortvokste, NiK
 Norsk Interesseforening for stamming og

løpsk tale
 Norsk lymfødem- og lipødemforbund
 Norsk Revmatikerforbund, NRF
 Norsk Tourette Forening, NTF
 Norske Synshemmedes Sjakkforbund, NSSF
 Norsk Dysmeliforening
 Norsk forening for Angelmans Syndrom
 PEF Ung
 Personskadeforbundet LTN
 Prostatakreftforeningen
 Psoriasis- og eksemforbundet, PEF
 Ryggforeningen i Norge, RIN
 Retinitis Pigmentosa-foreningen i Norge
 Ryggmargsbrokk – og Hydrocephalus-foreningen, RBHF
 Rådgivning om spiseforstyrrelser, ROS
 Ridderrennet
 Sarkomer
 Spandyloartrittforbundet Norge
 Stoffskifteforbundet Stofu
 Turnersyndromforeningen Norge
 Ung Kreft
 Unge Funksjonshemmede
 Voksne med medfødt hjertefeil, VMH

Studieforbundet kultur og tradisjon

(41 medlemsorg.)
 Båtlaget Braute
 Fagurmakerne i Norge
 Fantasiforbundet
 Folkeakademiens landsforbund
 Forbundet KYSTEN
 Foreningen Norske Historiske Festivaler
 Fortidsminneforeningen
 Frilynt Norge
 Håleyg vikingmarked
 Hologaland Amatørteaterselskap HATS
 Knipleforeningen i Norge
 Landslaget for lokalhistorie
 Lofoten Vikinglag
 Memoar
 Møre frie vikingar
 Nettverk for regionale teaterråd
 Nordfjord Vikinglag
 Noregs Mållag
 Noregs Ungdomslag
 Norges Husflidslag
 Norges Linforening
 Norges museumsforbund
 Norsk Amatørteaterforbund
 Norsk Folkedraktforum
 Norsk Forening for Fartøyvern

Norsk Forening for Kulturhistorisk
Sverdfekting
Norsk Kulturarv
Norsk Målungdom
Norsk Quilteforbund
Norsk Selskap For Fotografi
Numedal Middelaldersenter
Organisasjon for Scenekjempere i Norge
Organisasjonen Landsbyen
Oseberg tekstilgruppe
Oslo amatørbyggerlaug
Ravn Formidling
Seniordans Norge
Slekt og data
Trondheim Vikinglag
Vestlandske Teatersenter
Vestnorsk kulturakademi

Studieforbundet natur og miljø

(19 medlemsorg.)
4H Norge
Den Norske Turistforening
Det norske hageselskap
Hest og Helse
Jakt- og Fiskesenteret
Natur og Ungdom
Norges Birøkerlag
Norges Fritids- og Småfiskerforbund
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Kaninavlforbund
Norges Naturvernforbund
Norges sopp- og nyttevekstforbund
Norges speiderforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Botanisk Forening
Norsk Kennel Klub
Norsk Ornitologisk Forening
Norske Redningshunder
Sabima

Studieforbundet næring og samfunn

(51 medlemsorg.)
Atlantis Utveksling
Attac Norge
Bygdeservice Norge AS
Bayan kunnskapsenter
Borelv og omeng grunneierlag
CISV – Internasjonale barneleire
DNT – Edru Livsstil
Esperantoforbundet
Norsk Fagutdanning AS
Forbundet mot rusgift

Foreningen Arbeidshesten Norge
Friskgården
GENO
Grønn Ungdom
Hanen
Hyperion
Håndverkstedet for Barn og Unge
IOGT
Junior Chamber International Norge
Landslaget for offentlige pensjonister
Libra Helse- og Kostholdsorganisasjon
MA Rusfri trafikk og livsstil
Miljøpartiet De Grønne
Nei til EU
Norges Bondelag
Norges Bygdekvinnelag
Norges Bygdeungdomslag
Norges Jegerforbund
Norges kommunistiske parti
Norges Kvinne- og Familieforbund
Norges Pelsdyrslag
Norges Skogeierforbund
Norsk Forbund for Utviklingshemmede
Norsk Fosterhjemsforening
Norsk Landbruksrådgivning
Norsk Landbrukssamvirke
Norsk Sau og Geit
Norske Landbrukstjenester
Norsvin
Nortura
Operasjon Dagsverk
Pensjonistforbundet
Rusfri Oppvekt
Rød Ungdom
Raudt/Rodt/ Ruoksat
Senter for Opplæring i Anleggsgartnerfaget
Spiseforstyrrelsesforeningen
TINE Medlem og Rådgivning SA
Ungdom mot EU
Spire
Wild X

Studieforbundet Solidaritet

(44 medlemsorg.)
A-larm
Art of Living
Bayan kompetansesenter
Biologisk–Dynamisk Forening
Bulgarsk kulturforening – lii-ha
Camphillbevegelsen i Norge
Fellesrådet for Afrika
Folkets Strålevern

Forandre Verden
Foreningen for livsveiledning og
selvutvikling
Foreningen Ny Skole
Friends for Understanding
Fritt Helsevalg
Fritt Norden–Norge
Gardsopplevelser BA
Helseforum for Kvinner
Helsepedagogisk Forening
Holistisk Forbund
Hypatia
International Kvinneliga for Fred og Frihet
Innvandrerne Landsorganisasjon
Indian Rhythms
Kompetanse og Utdanningsforeningen
Kvenlandsforbundet
Landsforbundet for Lesbiske
Homofile og transpersoner–FRI
Mangfoldhuset
NOAH–for dyrs rettigheter
Nordisk Alba–Norge
Norske Økosamfunns Forening
Norsk Gardsost
Norsk Kvinnesaksforening
Norsk Seterkultur
Permakulturforeningen
Prosilva–Økologisk Skogbruk
Rettspolitisk Forening
Samarbeidsorganisasjonene for film
og teater
Sandnes Songlag
Sangkoret Mixdur
Sangkoret Sarpazz
Sangkoret SJOKK
Senter for integrering og utvikling
Vannbevegelsen
Vestbygda Blandakor

Venstres Studieforbund

(4 medlemsorg.)
Norges Liberale Studentforbund
Norges Unge Venstre
Norges Venstrekvinnelag
Venstres Hovedorganisasjon

Næring til læring

– Gjennom opplæring og utvikling
sprer vi muligheter og kunnskap over hele lande
tog får lokalsamfunn til å spire og gro

Næring til ferdigheter

Næring til arbeidsliv

Arbeidsliv

Kunnskap

Inkludering

Næring til et levende